

Kuća ljudskih prava
Selska cesta 112c, HR-10000 Zagreb
t: +385 (0)1 457 23 98
f: +385 (0)1 457 23 99
kontakt@documenta.hr
www.documenta.hr

MB: 1925199. OIB: 09095322581
Raiffeisen bank Austria d.d.
Broj računa: 2484008-1102930793



Zagreb, 10.11.2021.

Obilježavamo 30. godišnjicu pada Bogdanovaca

Bogdanovci su selo smješteno u istočnoj Slavoniji, 6 km zapadno od Vukovara i na najbržem putu prema Vinkovcima, čime čini predgrađe Vukovara. Prema popisu stanovništva iz 1991. u selu je živjelo 1113 stanovnika, pri čemu je nacionalni sastav bio: 914 Hrvata, 113 Albanaca, 19 Srba, 13 Mađara, kao i nekolicina ostalih.

Prvi napadi na Bogdanovce događaju se sredinom kolovoza 1991., kada su srpske jedinice i Jugoslavenska narodna armija prvi put granatirali selo iz susjednog Bršadina, koje je bilo većinski srpsko selo. Svjesni opasnosti koja im je prijetila, već ranije tokom ljeta 1991. mještani su organizirali obranu sela, prvo dežurstva na prilazima selu, a zatim i oružjem. No, ta obrana je bila malobrojna ljudstvom i slabo naoružana. Tokom kolovoza su i brojni civili nesposobni za obranu, djeca, žene i starci, odvezeni iz sela u ostale dijelove Hrvatske. U selu je ostalo 157 ljudi, od kojih je 100 bilo angažirano na obrani. Ostali su bili starije civilno stanovništvo koje nije željelo napustiti svoje domove.

Dana 23. kolovoza, nove granate su pale na centar Bogdanovaca te oštetile crkvu, školu i još neke objekte. Od 25. kolovoza, selo je u potpunom okruženju, iz njega se još može jedino takozvanim kukuruznim putem, koji je vodio od vukovarskog naselja Lužac, kraj Bogdanovaca, i kojima su se mnogi stanovnici probijali iz obruča. Napadi i granatiranja nastavila su se i kroz cijeli rujan, a postaju još žešća i gotovo svakodnevna od 1. listopada 1991., kada je selo gađano iz svih smjerova. Istog dana pala su i susjedna sela Cerić i Marinci, pa su nakon toga Bogdanovci ostali u potpunom okruženju. Sljedeći dan, 2. listopada, uslijedio je i prvi tenkovsko-pješački napad na mjesto koje su branitelji uspjeli odbiti, no uz brojne žrtve. Takvi napadi postaju sve učestaliji te se njima malo pomalo osvaja sve više teritorija u samim Bogdanovcima. Selo je palo 10. studenog 1991., kada u njega ulazi 40-ak tenkova i oko 1500 pješaka. Obrana Bogdanovaca tada se povukla te krenula u proboj prema Vinkovcima, u čemu je većina uspjela.

Po ulasku u selo, 10. i 11. studenog, pripadnici srpskih snaga ubili su gotovo sve stanovnike koje su zatekli u selu, većinom starije civile, koji nisu željeli ili nisu mogli ići u proboj. Tada je i cijelo selo uništeno, devastirani su gotovo svi važni objekti – crkva, vatrogasna stanica, društveni dom, poljoprivredna zadruga te kuće civila hrvatske nacionalnosti.

Tih mjeseci u Bogdanovcima je poginulo ukupno 124 osobe, 68 vojnika, 47 civila i 9 policajaca.

Sve do 2020., kada je pred Višim sudom u Beogradu donesena nepravomoćna presuda za zločine nad deset mještana, civila albanske nacionalnosti, nitko nije odgovarao za zločine u Bogdanovcima.

Dana 11. lipnja 2021. pred Apelacionim sudom u Beogradu potvrđena je osuđujuća presuda protiv Boška Soldatovića, nekadašnjeg pripadnika Vojne policije Druge proleterske gardijske mehanizirane brigade JNA. Proglašen je krivim za ratni zločin protiv civila albanske nacionalnosti i osuđen na kaznu zatvora od 15 godina.

Ovim povodom želimo upozoriti da je nužno istražiti, utvrditi i javno iznijeti činjenice o ratnim zločinima i drugim teškim povredama ljudskih prava, uključujući i sudbinu nestalih. Svi društveni akteri trebali bi posvećeno raditi na vraćanju dostojanstva žrtava, uspostavljanju odgovornosti i pravde, izgradnji povijesnog pamćenja na temelju činjenica i sprečavanju ponavljanja zločina u budućnosti. Utvrđivanje činjenica o stradalima, kao i kažnjavanje odgovornih za počinjena zlodjela, pridonijet će, prije svega, uspostavi povjerenja i normalizaciji odnosa, a u konačnici pomirenju i izgradnji održivog mira.

Precizni podaci o načinu stradanja nekih od žrtava s popisa nisu nam poznati pa i ovom prilikom pozivamo članove obitelji, prijatelje i sve one koji su poznavali žrtve ili znaju nešto o njihovom stradanju, kao i one koji na popisu uočavaju bilo kakve netočnosti, da nam se jave, kako bismo sastavili što cjelovitiji i vjerodostojniji popis žrtava – ne samo u Bogdanovcima i okolnim mjestima, već i cijeloj Republici Hrvatskoj.

Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću

Popis žrtava:

1. Adžić (Andrija) Josip, civil, rođ. 16.03.1957 – ubijen 10.11.1991.
2. Adžić (Tadija) Nikola, vojnik, rođ. 22.06.1964 – nestao 10.11.1991.
3. Almaš (Antun) Andrija, vojnik, rođ. 23.11.1932. – ubijen 10.11.1991.
4. Almaš (Andrija) Ivan, vojnik, rođ. 20.06.1955. – ubijen 10.11.1991.
5. Anokoić (Mato) Angelina, civil, rođ. 15.05.1911. – nestala 10.11.1991.
6. Anokić (Antun) Josip, vojnik, rođ. 28.02.1938. – ubijen 10.11.1991.
7. Antić (Zdenko) Željko, vojnik, rođ. 20.09.1955. – ubijen 10.11.1991.
8. Antunović (Tadija) Mirko, vojnik, rođ. 21.03.1955 – ubijen snajperom 19.09.1991.
9. Antunović (Ivo) Zoran, vojnik, rođ. 22.07.1973. – poginuo od mine 10.11.1991.
10. Bajac (Stjepan) Marko, vojnik, rođ. 13.04.1941. – nestao 11.11.1991.
11. Ban (Rudolf) Zvonko, policajac, rođ. 12.03.1962. – ubijen 01.10.1991.
12. Barlecaj (Sadrija) Gjyle, civil, rođ. 01.01.1897. – ubijena 10.11.1991.
13. Barlecaj (Fran) Ljulja, civil, rođ. 15.09.1945. – ubijena 11.11.1991.
14. Barlecaj (Pren) Mrike, civil, rođ. 15.07.1936. – ubijena 11.11.1991.
15. Barlecaj (Pren) Vera, civil, rođ. 18.04.1950. – ubijena 11.11.1991.
16. Bartulović (Franjo) Stjepan, civil, rođ. 02.12.1929. – nestao 10.11.1991.
17. Barun (Mato) Ivan, vojnik, rođ. 03.10.1941. – ubijen 10.11.1991.
18. Begonja (Petar) Ivan, vojnik, rođ. 11.08.1963. – nestao 10.11.1991.
19. Begonja (Petar) Slavko, vojnik, rođ. 16.05.1962. – ubijen 10.11.1991.
20. Bogojević (Petar) Nikola, vojnik, rođ. 14.05.1951. – poginuo od mine 10.11.1991.
21. Burkovski (Josip) Ana, civil, rođ. 19.03.1922. – nestala 10.11.1991.
22. Burkovski (Josip) Hinko, civil, rođ. 03.05.1933. – nestao 10.11.1991.
23. Burkovski (Niko) Ljuba, civil, rođ. 15.12.1925 – nestala 10.11.1991.
24. Ceranac (Petar) Ana, civil, rođ. 03.03.1927. – ubijena 10.11.1991.
25. Ceranac (Mato) Dominko, vojnik, rođ. 06.03.1958. – ubijen 03.10.1991.
26. Ceranac (Luka) Kata, civil, rođ. 16.02.1903. – ubijena 10.11.1991.
27. Ceranac (Mato) Marija, civil, rođ. 18.04.1962. – nestala 10.11.1991.
28. Crnomarić (Jakob) Ilija, vojnik, rođ. 23.11.1931. – nestao 10.11.1991.
29. Čakić (Ivan) Ivan, policajac, rođ. 28.01.1971. – ubijen 10.11.1991.

30. Čović (Andrija) Domagoj, vojnik, rođ. 10.05.1964. – poginuo od mine 04./05. 10.1991.
31. Čuljak (Ante) Ivan, vojnik, rođ. 17.03.1965. – poginuo od granate 13.11.1991.
32. Čuljak (Ante) Marko, vojnik, rođ. 25.11.1967. – poginuo od granate 13.11.1991.
33. Čorić (Josip) Dubravko, vojnik, rođ. 18.11.1966. – poginuo od granate 17.09.1991.
34. Drača (Luka) Obrad, vojnik, rođ. 27.02.1953. – nestao 29.07.1991.
35. Dominković (Pavao) Josip, civil, rođ. 31.07.1926. – ubijen 02.10.1991.
36. Draganić (Andrija) Josip, vojnik, rođ. 04.08.1941. – poginuo od mine 04./05.10.1991.
37. Dragičević (Vinko) Marko, vojnik, rođ. 02.03.1969. – poginuo od granate 04.10.1991.
38. Dvojković (Marko) Slavica, vojnik, rođ. 04.03.1945. – ubijena 10.11.1991.
39. Đukić (Antun) Ilija, vojnik, rođ. 18.07.1965. – ubijen 01.10.1991.
40. Edelinski (Josip) Silvestar, vojnik, rođ. 15.09.1949. – ubijen 02.10.1991.
41. Elez (Pavao) Tomislav, vojnik, rođ. 30.01.1962. – nestao 02.10.1991.
42. Filipović (Šimo) Niko, vojnik, rođ. 23.07.1965. – ubijen 17.11.1991.
43. Filkovac (Mato) Stanko, vojnik, rođ. 15.07.1933. – nestao 11.11.1991.
44. Gabrić (Miloš) Dragica, civil, rođ. 13.11.1914. – ubijena bombom 10.11.1991.
45. Gotal (Miroslav) Zoran, vojnik, rođ. 21.03.1958. – poginuo od mine 04./05.10.1991.
46. Grabović (Jovan) Blaže, policajac, rođ. 06.05.1969. – ubijen 02.10.1991.
47. Gudelj (Mihajlo) Ivan, vojnik, rođ. 17.12.1967. – poginuo od mine 04./05.10.1991.
48. Iličić (Zdravko) Zdenko, policajac, rođ. 11.06.1966. – nestao 01.10.1991.
49. Ištoković (Roko) Ivica, vojnik, rođ. 21.03.1965. – ubijen snajperom 29.10.1991.
50. Jakob (Petar) Zlatko, vojnik, rođ. 25.09.1950. – nestao 19.11.1991.
51. Jerković (Franjo) Josip, vojnik, rođ. 25.03.1971. – ubijen 10.11.1991.
52. Jonjić (Ivan) Zoran, vojnik, rođ. 04.03.1967. – ubijen 01.10.1991.
53. Jurela (Nada) Dragica, civil – poginula od granate 24.09.1991.
54. Jurić (Vinko) Zdravko, vojnik, rođ. 04.06.1968. – poginuo od granate 17.09.1991.
55. Katić (Josip) Đuro, civil, rođ. 23.07.1933. – ubijen 02.10.1991.
56. Katić (Josip) Stjepan, vojnik, rođ. 04.09.1952. – poginuo od mine 10.11.1991.
57. Katić (Stanko) Zdravka, civil, rođ. 24.01.1933. – ubijena 02.10.1991.
58. Kiš (Ivan) Đuro, vojnik, rođ. 01.04.1956. – ubijen 16.10.1991.
59. Kiš (Josip) Janko, civil – ubijen 10.11.1991.
60. Knežević (Josip) Andrija, vojnik, rođ. 02.03.1947. – ubijen 10.11.1991.
61. Knežević (Ilija) Eva, civil, rođ. 22.11.1919. – ubijena 10.11.1991.
62. Knežević (Ivan) Josip, vojnik, rođ. 18.02.1966. – poginuo od mine 10.11.1991.
63. Kolar (Ignacije) Franjo, civil, rođ. 05.05.1932. – nestao 10.11.1991.
64. Kolar (Stjepan) Katarina, civil, rođ. 31.01.1920. – nestala 10.11.1991.
65. Konjevod (Grga) Tomislav, vojnik, rođ. 20.10.1960. – preminuo od posljedica ranjavanja 10.11.1991.
66. Korof (Rudolf) Filip, policajac, 19.03.1953. – ubijen 01.10.1991.
67. Kozić (Smiljan) Ivan, policajac, rođ. 08.04.1960. – ubijen 02.10.1991.
68. Krajina (Anđelko) Ivka, civil, rođ. 22.03.1915. – ubijena 10.11.1991.
69. Krasnići (Sokol) Pren, civil, rođ. 11.09.1924. – ubijen 11.11.1991.
70. Krivić (Ilija) Hrvoja, vojnik, rođ. – 18.09.1969. – poginuo od mine 04./05.10.1991.
71. Križanović (Ante) Ivan, vojnik, rođ. 19.02.1961. – ubijen 02.10.1991.
72. Lleshaj (Pren) Kristo, civil, rođ. 14.05.1921. – ubijen 11.11.1991.
73. Lleshaj (Nue) Manike, civil, rođ. 18.01.1924. – ubijena 11.11.1991.
74. Mandić (Ante) Slobodan, vojnik, rođ. 09.09.1953. – poginuo od mine 04./05.10.1991.
75. Manjkas (Vinko) Žarko, vojnik, rođ. 10.08.1967. – poginuo od mine 10.11.1991.
76. Manjoš (Miroslav) Zvonko, vojnik, rođ. 08.01.1960. – ubijen 02.10.1991.
77. Marić (Mato) Ilija, vojnik, rođ. 15.03.1969. – ubijen 02.10.1991.
78. Marić (Boško) Vinko, civil, rođ. 10.10.1941. – ubijen 02.10.1991.
79. Marić (Mato) Zora, civil, rođ. 08.07.1944. – ubijena 02.10.1991.
80. Marinović (Marijan) Ilija, vojnik, rođ. 06.05.1963. – nestao 10.11.1991.

81. Marjanović (Matin) Josip, civil, rođ. 06.01.1919. – ubijen 02.10.1991.
82. Matić (Ivan) Petar, vojnik, rođ. 14.07.1946. – ubijen 10.11.1991.
83. Matijašević (Marko) Stjepan, civil, rođ. 22.07.1912. – ubijen 10.11.1991.
84. Matijašević (Josip) Dominko Vlatko, vojnik, rođ. 20.05.1942. – ubijen 10.11.1991.
85. Mažar (Stjepan) Ivan, civil, rođ. 21.04.1919. – ubijen 10.11.1991.
86. Mažar (Đuro) Marija, civil, rođ. 20.06.1927. – ubijena 10.11.1991.
87. Mihajlović (Ruža) Nada, civil, rođ. 18.02.1954. – ubijena 11.11.1991.
88. Mijić (Đuro) Stjepan, vojnik, rođ. 12.11.1968. – ubijen 01.10.1991.
89. Milić Tomislav, vojnik, rođ. 01.01.1962. – ubijen 10.11.1991.
90. Mišković (Radivoj) Ilija, vojnik, rođ. 20.10.1959. – ubijen 07.10.1991.
91. Paljušaj (Pren) Nikola, civil, rođ. 15.08.1920. – ubijen 11.11.1991.
92. Paljušaj (Nikola) Zef, civil, rođ. 20.12.1946. – ubijen 11.11.1991.
93. Penić (Stjepan) Marko, civil, rođ. 19.07.1947. – ubijen 25.10.1991.
94. Perić (Stjepan) Baldo, civil, rođ. 25.08.1899. – ubijen 10.11.1991.
95. Petričić (Stanko) Antun, vojnik, rođ. 18.03.1968. – poginuo od mine 10.11.1991.
96. Pištelek (Petar/Ivan) Tomislav, vojnik, rođ. 19.01.1968. – ubijen iz zasjede 17.09.1991.
97. Plum (Stjepan) Ivan, civil, 21.12.1933. – ubijen 11.11.1991.
98. Prpić (Juraj) Anton, civil, rođ. 12.10.1915. – nestao 10.11.1991.
99. Rajšić (Ljubo) Željko, vojnik, rođ. 24.01.1961. - poginuo od mine 04./05.10.1991.
100. Radoš (Šimun) Ivica, vojnik, rođ. 06.12.1967. – poginuo od granate 19.09.1991.
101. Sakač (Zvonimir) Anđelko, vojnik, rođ. 23.12.1949. – ubijen 16.10.1991.
102. Sečćik (Josip) Rozalija, civil, rođ. 23.11.1932. – ubijena 26.10.1991.
103. Stupar (Ranko) Bogdan, civil, rođ. 27.12.1950. – ubijen 29.07.1991.
104. Šamukić (Ivan) Zvonko, policajac, rođ. 06.05.1967. – ubijen 10.11.1991.
105. Šarić (Pavo) Ante, vojnik, rođ. 23.09.1973. – poginuo od mine 10.11.1991.
106. Šat (Petar) Pavao, vojnik, rođ. 07.01.1967. – ubijen 02.10.1991.
107. Šimić (Luka) Đuro, vojnik, rođ. 09.06.1940. – ubijen 10.11.1991.
108. Šimić (Nikola) Kata, civil, rođ. 25.12.1939. – ubijena 11.11.1991.
109. Šimić (Đuro) Miroslav, vojnik, rođ. 21.01.1965. – ubijen 29.10.1991.
110. Šimić (Adam) Stana, civil, rođ. 13.07.1922. – ubijena 02.10.1991.
111. Šimunović (Rade) Damir, vojnik, rođ. 18.03.1967. – ubijen 01.11.1991.
112. Šokčević (Adam) Damir, vojnik, rođ. 15.08.1967. – poginuo od granate 17.09.1991.
113. Špalj (Vinko) Zdravko, vojnik, rođ. 19.09.1963. – poginuo od mine 10.11.1991.
114. Tadić (Anto) Ana, civil, rođ. 30.04.1930. – ubijena 10.11.1991.
115. Tadić (Anto) Ilija, civil, rođ. 06.09.1934. – ubijen 10.11.1991.
116. Tadijanović (Marin) Stjepan, vojnik, rođ. 25.12.1954. – nestao 10.11.1991.
117. Tišljar (Božo) Miroslav, policajac, rođ. 01.06.1961. – ubijen 10.11.1991.
118. Tomašević (Stjepan) Zvonko, vojnik, rođ. 12.04.1954. – ubijen 24.09.1991.
119. Vidoš (Ivo) Željko, vojnik, rođ. 24.02.1969. - poginuo od mine 04./05.10.1991.
120. Višić (Simo) Brankov, civil, rođ. 01.01.1937. – ubijen 10.11.1991.
121. Vuković (Ivan) Zvonimir, vojnik, rođ. 14.12.1939. – ubijen 02.10.1991.
122. Zvonarević (Luka) Ana, civil, rođ. 17.08.1934. – ubijena 02.10.1991.
123. Žanko (Mate) Stjepan, vojnik, rođ. 09.03.1954. – ubijen 10.11.1991.
124. Župarić (Mirko) Ivan, policajac, rođ. 08.03.1968. – nestao 02.10.1991.